

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2011/12:14

Stenografiska
uppteckningar
2011/12:14

Onsdagen den 30 november

1 § Utrikes frågor

Utrikesminister Carl Bildt

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 14 november 2011**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 1 december 2011**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet öppnat. Vi hälsar utrikesministern med medarbetare välkomna.

De A-punkter som har funnits är avslutade.

När det gäller återrapporten hoppar vi över frågan om Iran, för den kommer upp igen, så kan vi ta allt om Iran i ett sammanhang.

Återrapporten i övrigt läggs till handlingarna.

Vi går nu över till dagordningen för nästa möte. Där är det lite förändringar i form i en del frågor, men vi tar dem allteftersom de kommer upp. Det ligger också ett antal hemliga dokument i mappen med rådsslutsatser.

Punkt 3 gäller Västra Balkan. Där är det lite uppdelning mellan Birgitta Ohlsson och utrikesministern. Birgitta Ohlsson och Frank Belfrage kommer till nämnden på fredag. Utrikesministern har någonting som inte ska sammanfalla med det som är på fredag. Jag måste erkänna att jag inte riktigt förstår ämnesuppdelningen. Jag föreslår att utrikesministern talar om det som han avser att tala om på rådet under denna rubrik.

Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Uppdelningen är att jag normalt svarar för allt som rör Foreign Affairs Council och att Birgitta Ohlsson svarar för allt som rör General Affairs Council. Det är det generella. Undantaget från detta är att jag också svarar för utvidgningen som ligger på General Affairs Council. Det är så ärendena är fördelade inom regeringen, som det så vackert heter.

Diskussionen kommer att bli föremål för viss förvirring. Vi kommer dock på Foreign Affairs Council i morgon att ha en allmän diskussion om Västra Balkan, och jag kan återkomma till den. Som det står i papperen är det the political aspects of the enlarged package.

Vidare blir det ett sammanträde i General Affairs Council på måndag, sen eftermiddag. Där kommer jag att vara. Jag hoppas att också Birgitta Ohlsson kommer att vara där, för det tycker jag vore en styrka. Där tar vi

utbildningspaketet som sedan går vidare i formell mening och adresseras av Europeiska rådet den 8–9 december.

Anledningen till att punkten Västra Balkan finns på dagordningen är framför allt, tror jag, att fokusera på relationen mellan Serbien och Kosovo. Men jag tror att det också blir ett lite vidare meningsutbyte. Det finns lite olika meningar, till exempel om hur vi ska värdera utvecklingen i Montenegro, och det finns alltid möjlighet att säga något om Bosnien, som ännu inte har lyckats bilda någon regering efter valet förra året.

Vad gäller Kosovofrågan kan man gå långt tillbaka i historien, men vi börjar med att gå tillbaka till förra året. Efter den internationella domstolens utlåtande manövrerade vi fram, framför allt Catherine Ashton, i FN:s generalförsamling en resolution som stöddes av Serbien och uppmånade till en dialog mellan Belgrad och Priština i olika frågor. Den var faciliterad av Europeiska unionen med visst bistånd, får man väl säga, från Förenta staterna. Det tog ett bra tag innan den dialogen kom i gång på grund av att det var val i Kosovo i början av året, och de ville inte ha med den här saken att göra på rätt länge. När den kom i gång började den visa resultat rätt hyggligt och rätt snabbt. Men sedan körde allting fast under sommaren. Det ledde till att Kosovo och premiärminister Thaci fattade beslutet den 25 juli att skicka sin specialpolis för att försöka kontrollera gränserna. Det har lett till den situation som vi nu är i med ett alltmer delat Kosovo uppe i norr, med tilltagande konfrontationer i norra Kosovo och med tilltagande problem i dialogen mellan Belgrad och Priština.

På sina håll har man, när man har diskuterat villkoren för att ge Serbien kandidatlandsstatus, vilket är det mest aktuella i sammanhanget, sagt att det inte räcker med att de ska uppfylla alla de kriterier som är med EU:s *acquis* och det som de i allt väsentligt har gjort. De ska också fixa till situationen i norra Kosovo och få bort de vägspärrar och sådant som nu hindrar rörelsefriheten för både Natotrupperna och EU-insatsen där. Det där är lättare sagt än gjort, för detta har Belgrad en mycket liten möjlighet att göra. De krafter som dominerar i norra Kosovo är ju krafter som är i politisk opposition mot president Tadic i Belgrad, och ett serbiskt val närmar sig. Ni vet ju hur oppositionspartier är, gränslösa i sin opportunism, våldsamma och hänsynslösa när det gäller att utmana den etablerade makten. Det är klart att då spelar man också med norra Kosovo på det här sättet.

Det kommer att vara ett nytt möte i den här formella dialogen mellan Belgrad och Priština under dagen. Vi får se om den leder till någonting. Det som jag hoppas ska vara möjligt är att man når en överenskommelse om vad som kallas Integrated Boundary Border Management, det vill säga att vi försöker att sätta upp en gränslinjepostering som är integrerad, alltså EU, Priština, Belgrad med personal från alla dessa enheter. Exakt vem som ska sätta stämplarna på papperen och hur stämplarna ska se ut återstår att utreda, och det tar sin tid att göra det. Men det är rätt viktigt att få en principöverenskommelse om detta. Det är inte alls säkert, men så kan bli fallet.

Vi stöder att Serbien får kandidatlandsstatus. Vi tycker att de har uppfyllt kraven för det, och det är exakt samma sak som kommissionen säger. Vi tycker också att det är viktigt att Kosovo får ett perspektiv av ett eller annat slag. Det är en bra bit kvar. Att vi ska ha en formell relation

till dem kompliceras av att det är fem länder i EU som inte har erkänt Kosovo, men det borde vara möjligt att övervinna det på ett eller annat sätt.

2011/12:14
30 november

Vi har också föreslagit att man inom ramen för den önskade strukturerade dialogen med Pristina ska diskutera vad man gör med norra Kosovo. Det måste till någon typ av politisk lösning där som gör att de får välja sina lokala församlingar. Sedan får man försöka umgås med dem och försöka lösa problemen. De kommer i allt väsentligt att finansieras av Serbien. Det är i och för sig tillåtet enligt Ahtisaariplaner och annat, men det måste vara lite mer transparens i detta än vad det är nu.

Detta är inte alldeles lätt att fixa. Det kommer inte att gå enkelt och snabbt. Men jag tror att ju längre man dröjer med att sätta i gång en sådan process, desto värre riskerar situationen att bli där uppe. Den är allvarlig. Det var i förrgår som man hade den senaste konfrontationen då Natotrupperna försökte riva en av vägspärrarna; befolkningen där uppe upprättar vägspärrar. Det kan ju Nato göra i och för sig. Det är bara att gå in med kraftigt våld om man så vill, men det är klart att det finns gränser för hur mycket våld man kan använda. Dessutom är det så att så fort man röjer en vägspärr – i det här fallet var det två som blev allvarligt skadade och 20 som blev lindrigt skadade – upprättas en ny vägspärr 500 meter längre bort, så det är en perpetuum mobile-operation av ockupationskaraktär som vi riskerar att glida in i där på ett sätt som inte är riktigt bra.

Det är möjligtvis detta som kan sägas om detta.

Anf. 3 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Vi står bakom den svenska ståndpunkten. Med anledning av det som står i den svenska ståndpunkten har jag en fråga. I dagens europeiska ekonomiska krisläge är det kanske än mer viktigt att tala om den här typen av frågor. Då blir min fråga om det finns någon risk att det kan bli en diskussion i utvidgningssamtalet mot bakgrund av den ekonomiska krisen i Europa. Det finns ibland tendenser till att var och en ser om sitt eget hus och inte är lika benägen att vara öppen mot andra och andra länder i det här perspektivet, för det här är också förenat med ekonomi, naturligtvis.

Anf. 4 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern. Det är minst sagt röriga förhållanden nere i området, precis som redogjorts här. Vi upprepar vår avvikande mening i den här frågan. Som vi har sagt tidigare tycker vi inte att det är lämpligt att vi får en utvidgning med de här länderna, och det är av tre skäl.

Det första är av ekonomiska skäl. Vi anser inte att de här länderna ska avvika negativt i alltför stor utsträckning, vilket vi anser att de gör.

Den andra aspekten är korruptionen och den organiserade brottsligheten som kvarstår.

Till sist är det en risk, med tanke på den rörighet som finns, att vi importerar problem till övriga Europa, bland annat med tanke på att Serbien och Kosovo inte har en samsyn om situationen i norra Kosovo.

Anf. 5 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Margareta Sandstedt sade att man skulle vara emot utvidgningen av ekonomiska skäl. Det var delvis ett svar på frågan. Det finns de som säger så, men de är inte så många.

Risken är väl snarare utträngningseffekten. De politiska systemen i Europa är rätt upptagna med de ekonomiska frågeställningarna. Det innebär att den här typen av frågor hamnar längre ned på dagordningen. Det är få som öppet skulle säga att av ekonomiska skäl ska vi inte ta in nya medlemmar. Men det är mer utträngningseffekten som det finns anledning att vara rädd för liksom att det strategiska perspektivet förändras på ett sätt som negativt påverkar möjligheten att fatta de ibland svåra beslut som utvidgningsprocessen innebär, för den innebär politiska beslut och ibland politiska avvägningar som kan vara nog så besvärliga.

Margareta Sandstedt hade ett antal skäl mot utvidgningen. När det gäller de ekonomiska skälen tror jag att Europa har att vinna ekonomiskt på utvidgningen i den globala ekonomin. Vi behöver bli större och starkare. Kosovo är kanske inte den starkaste komponenten i denna kedja. Turkiet är självfallet mer betydelsefullt. Det skulle betyda oerhört mycket att få lägga till den europeiska ekonomiska styrkan på sikt.

Brottslighet – ja, det är ett betydande problem i den här regionen. Men det är bland annat därför som vi har anledning att ta in dem i våra samarbetssystem. Titta på Sverige som ju har drabbats rätt kraftigt av brottslighet med balkansk bakgrund under ett antal år. Det var väsentligt mycket värre förr. Jag kommer ihåg när cigarettligorna höll på och sköt varandra här i staden, och längre tillbaka än så var det riktigt illa.

Det är just genom att få in de här länderna i ett samarbete som vi etablerar ett brottsbekämpande samarbete med dem som ibland fungerar lite mindre bra än vad det borde göra. Statsledningarna i de här länderna är mycket intresserade av att komma in i detta samarbete, för den organiserade brottsligheten är ett hot inte bara mot oss utan också mot dem. Det är genom att få in dem i det här samarbetet som vi skapar möjligheter att hantera brottsligheten.

Serbien och Kosovo har som sagt problem med att komma överens. Men hela den europeiska tanken är att det är integrationen som gör det möjligt för oss att klara problem, om det så är mellan Frankrike och Tyskland, Serbien och Kosovo, Slovenien och Kroatien eller problemen mellan Sverige och Danmark, som vi tillbringade ett antal hundra år med att försöka komma över.

Det är integrationen och samarbetet som är lösningen på detta, enligt vårt sätt att se.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Det här är en diskussionspunkt. Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna på denna punkt, Västra Balkan, men med avvikande mening från Sverigedemokraterna som går ut på att det inte är lämpligt med utvidgning av ekonomiska skäl och med hänsyn till korruption och organiserad brottslighet samt, om jag uppfattade det rätt, att det blir för mycket rörlighet.

Den sista punkten handlar om att vi riskerar att importera konflikter i Europa med tanke på att det är så röriga omständigheter och så konfliktfyllt i de här områdena.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Den tredje punkten är alltså att det blir för konfliktfyllt. Med denna avvikande mening finner jag som sagt att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna på denna punkt.

Nästa punkt på dagordningen är punkt 4, Iran.

Anf. 9 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Punkten 4, Iran, håller fortfarande på att förhandlas. Jag tror att förhandlingarna kommer att pågå intill sista stund så vi får väl återkomma med den konkreta texten. Jag ska redogöra för vari en del av svårigheterna ligger.

Vi hade en mer allmän diskussion om detta vid ett tidigare sammanträde. Vad vi har försökt göra både vid tidigare sammanträden och fortsätter göra nu är att se till att de texter som kommer fram håller sig så noga som möjligt till det vi faktiskt vet, det vill säga de rapporter som kommit fram från IAEA.

Det kan noteras att efter IAEA-rapporten fick vi en resolution i IAEA:s styrelse. Sverige var medförslagsställare till resolutionen, som jag tycker är en korrekt och balanserad beskrivning av hur läget är och vilka åtgärder som måste vidtas.

Vi fick också en rätt bra text i kommunikén från toppmötet mellan USA och EU i måndags vad gäller detta.

I dessa texter är det enligt vår mening både en korrekt beskrivning av det faktiska läget i Iran och balansen mellan olika åtgärder.

Vad menar jag med balans mellan olika åtgärder? Det finns många som bara talar sanktioner. Vi hör till dem som också talar politisk lösning och diplomati. Man kan inte bara dåna på med alla sanktioner som man kan komma på. Det kommer aldrig att lösa problemet. Det kan bara vara understöd till den politiska diplomatiska vägen. Då måste det finnas en hygglig balans i texterna mellan sanktionerna och den diplomatiska vägen.

Det är den generella filosofin bakom det vi försöker att åstadkomma.

Ni har den näst senaste versionen av slutsatser, men det spelar inte så stor roll. I stycke 1 är det numera inga problem. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Jo, situationen är allvarlig men inte akut. Det har inte skett någon förändring i det iranska beteendet. IAEA-rapporten visar kontinuerlig aktivitet. Det finns de som vill säga att det har skett något alarmerande som kräver hastiga åtgärder, men så är det inte. Situationen är allvarlig men inte akut. Vi får se hur diskussionen slutar.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Här finns det anledning att titta på den bredare bilden. Det amerikanska politiska systemet är inne i förberedelsefasen inför presidentvalet. Det innebär att man i den amerikanska kongressen arbetar med mycket långt-

gående sanktionsförslag. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Delar av detta återspeglas här i vad man ska göra ytterligare på sanktionssidan.

Vad är föremål för diskussion här? Ja, vi inriktar oss framför allt på det iranska finansiella systemet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det innebär i praktiken en total handelsbojkott och ett slut på alla ekonomiska förbindelser. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Den huvudsakliga återstående stridsfrågan rör oljan. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Vår uppfattning är att det är en relativt meningslös åtgärd av den enkla anledningen att om vi i Europa slutar importera iransk olja köps den ändå av kineserna eller indierna.

Vi ser en stor förändring i det iranska handelsmönstret. Kina är numera Irans största importör och exportmarknad. Så var det inte för några år sedan.

På oljesidan blir det såklart ännu mer utpräglat. Det blir möjligt för europeiska nationer att köpa olja någon annanstans, till exempel från Saudiarabien varifrån Kina numera köper en stor del av sin olja.

Det finns i detta en anpassningstid som kan vara stökig för individuella länder. Det gäller inte Sverige. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi fattar beslut om sanktioner under A-punkt, men huvuddelen av detta ligger en bra bit längre fram.

Anf. 10 ULF HOLM (MP):

Det här om den brittiska ambassaden står inte med i våra papper, men det är jättebra att det tas upp. Jag reagerar dock på meningen om Irans legitima rätt till civil kärnkraft. Är det någon som tror på det? Jag gör inte det och tycker att man ska stryka den meningen.

Anf. 11 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Du är ju emot kärnkraft, Ulf Holm, så jag förstår att du måste göra denna markering. Sverige har legitim rätt till kärnkraft, precis som du har legitim rätt att kräva att vi inte ska ha kärnkraft. Exakt detsamma gäller för Iran. Iran har legitim rätt under icke-spridningsavtalet att ha kärnkraft för fredlig användning. Kanske finns det ett miljöparti i Iran också som inte vill ha det. Då stöder vi deras rättigheter i enlighet med de politiska rättigheter som vi vill ska finnas i Iran.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Utrikesministern har utöver de fyra rader som vi fått oss tillsända muntligen beskrivit regeringens position.

Vi återkommer med en text när vi vet hur det utfaller. Jag har angivit var osäkerhetspunkterna ligger och vad vi tycker om det.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position så som den här har beskrivits muntligt och med de fyra raderna.

Vi går vidare till punkt 5 om det södra grannskapet. Det är uppdelat på olika länder där vart och ett är en beslutspunkt. Vi börjar med Egypten.

Anf. 15 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag vet inte om det finns så mycket att säga. Vi följer alla utvecklingen i landet. Den har varit dramatisk under senare tid. I måndags inleddes parlamentsvalen. De rapporter som nått mig visar på lugn och relativt långa köer till vallokalerna under måndagen. So far, so good i detta avseende.

Speciellt betydelsefullt är att det regerande militärrådet har gått med på att ha presidentval före slutet av juni 2012. Det är det enskilt viktigaste som har inträffat under den senaste tiden. Därmed har vi förhoppningsvis en slutpunkt för den demokratiska övergången i Egypten. En svårighet har varit är att man har trott att militärrådet skulle stanna för evigt, och det är möjligt att de försöker behålla en del makt även efter juni 2012, men nu har vi en tydligare och bättre klarhet vad gäller den demokratiska övergången.

Vi uttalar självfallet vår oro över våldet och understryker vikten av återhållsamhet och respekt för de mänskliga rättigheterna. Vi uttalar givetvis också vår oro för den kontinuerliga förändring av den ekonomiska situationen i landet som de politiska oroligheterna också leder till.

Anf. 16 SUSANNA HABY (M):

Tack, utrikesministern! Jag såg på tv i morse att det åter är oroligheter på Tahrirtorget. Människorna som är där tror att militären är ganska involverad i att skapa dessa oroligheter. Hur går EU:s diskussioner med styret i Egypten?

Anf. 17 ROBERT HALEF (KD):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern för presentationen. EU måste betona vikten av att militären lämnar över makten till folket. Det har kommit till vår kännedom att av de 100 personer som ska skriva konstitutionen är 80 militärer. Det låter lite märkligt. I kontakterna med Egypten måste EU:s utrikestjänst betona vikten av att den demokratiska processen leds av folket och inte av militären.

Anf. 18 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag har inte nåtts av rapport om nya oroligheter, men det är ett land där det råder oro. Man får bara hoppas att det håller sig inom acceptabla gränser.

Det är klart att det finns olika krafter, och det finns de som provocerar. Det har vi sett inom säkerhetsstyrkorna vid olika tillfällen. Det kan

också finnas de inom delar av oppositionen som provocerar. Den möjligheten kan man inte bortse från.

Det allmänna intrycket är att det egyptiska samhället nu vill lugna ned lite grann, ge valprocessen sin tid och se vad som inträffar. Det finns en oro bland människor för att den ekonomiska och sociala situationen håller på att försämrats. Det dämpar också i någon utsträckning. Vi får se.

Vår dialog från EU:s sida med de egyptiska myndigheterna är lite försvårad för ögonblicket av den enkla anledningen att landet inte har någon fungerande regering. Vi hoppas att en sådan regering ska kunna bildas så snabbt som möjligt.

Kontakter med militärrådet är en besvärlig sak. Det är relativt få som kommer till för att tala med militärrådet. Samtidigt som den har den yttersta makten försöker det hålla en distans. Det säger: Det är regeringen som styr landet. Vi reglerar via våra kommunikörer då och då. I ty följande vill det inte gå in i alltför detaljerade diskussioner av olika slag. Vi hoppas att det ska bli en regering där så snabbt som möjligt som vi ska ha möjlighet att tala med.

Jag kan nämna något som inte har med denna dagordningspunkt att göra. Till vårt möte i morgon kommer – hoppas jag fortfarande, och det står faktiskt i papperen – generalsekreteraren i Arabförbundet al-Arabi. Han är före detta egyptisk utrikesminister, även om det inte var så länge. Han är i varje fall egyptier. Det ger möjlighet att i varje fall i marginalen tala med honom om hans bedömning av läget.

Vad gäller konstitutionen kommer vi förvisso att bevaka det. Det finns alla möjliga farhågor. Ibland är farhågorna att det blir för mycket av militärer, ibland är farhågorna att det blir för mycket av det muslimska brödrskapet. När man gjorde de inledande konstitutionsförändringarna gjordes de av en kommitté som leddes av en framträdande medlem av det muslimska brödrskapet. Det utföll från den utgångspunkten i huvudsak väl. Man kunde ha synpunkter på detta, men inte från den utgångspunkten. Man kan alltid ha synpunkter på konstitutionsförändringar.

Det är en balansgång att de olika krafterna i samhället ska vara företrädare. Jag skulle tro att militären på ett eller annat sätt kommer att vara med också vad gäller konstitutionsskrivandet. Det bedömer jag som rätt sannolikt. Vi får bedöma resultatet snarare än processen skulle jag vilja säga.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkten Egypten.

Vi går vidare till Jemen.

Anf. 20 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Då gäller det Jemen. Jag vet inte om det är så mycket att säga om detta, herr ordförande. Vi fick undertecknandet av avtalet om den politiska transitionen som vi har efterlyst i ett visst antal olika uttalanden, och nu blev det så. Detta är bara början på processen. Jag har egentligen inga andra kommentarer till slutsatserna.

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkten Jemen.

Vi går vidare till nästa land som är Syrien.

Anf. 22 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Vi går vidare till Syrien. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Bakgrunden till detta är att vi ser ett behov av att samarbeta närmare med Arabförbundet i den här frågan eftersom Arabförbundet har visat en tydligare profil i dessa frågor än vad vi kanske hade haft anledning att förvänta oss. Väldigt mycket handlar nu om spelet mellan Arabförbundet och Syrien.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Där har vi lagt fram det ena förslaget efter det andra. Det handlar nu framför allt om möjligheten att skicka in observatörer från Arabförbundets sida, eventuellt med understöd av FN på ett eller annat sätt. Den syriska regeringen ställer olika villkor för dessa, eller frågor som de säger, vilket i realiteten är villkor. Det har hittills lett till att det inte är några framsteg.

Det har lett till att Arabförbundet nu fattar beslut om att stegvis genomföra ekonomiska sanktioner gentemot Syrien. Om de sanktionerna kommer att bli så betydelsefulla kan man diskutera. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det är klart att det påverkar rätt mycket. Det finns uppenbara politiska skäl till att de har svårigheter att delta i detta. Lägg till detta Iran som självfallet ställer sig utanför det hela.

Om man tittar på handelsflödena vet vi som bekant att den interregionala handeln i den här regionen är relativt begränsad. Det är framför allt handelsflödet med EU som är det viktiga. Där ligger våra sanktioner som betyder någonting framför allt på oljesidan. Trots vad jag säger om den ekonomiska betydelsen av sanktionerna är de sanktioner som Arabförbundet gör mer betydelsefulla politiskt.

Vi ska inte glömma att i den syriska politiska självbilden är det hjärtat i den arabiska världen. Det har alltid varit en konkurrens mellan Kairo och Damaskus om den positionen. Damaskus anser att det är Damaskus. När resten av arabvärlden då vänder sig mot dem slår det mot självbilden av nationen på ett mycket hårdare sätt än vad som kan uttryckas i ekonomiska termer. Det är därför vi på olika sätt vill uppmuntra och stödja Arabförbundet. Det andra är självfallet Turkiet som vi samarbetar nära med i det här fallet.

Vi hoppas att det ska kunna leda till att arbetet inom Förenta nationerna och säkerhetsrådet också aktiveras och att man återupptar arbetet att där få en resolution. Det var det som stupade på veto från ryssarna och kineserna. Det finns nu vissa tecken på att deras motstånd mot en resolution åtminstone av mer allmän karaktär håller på att uppluckras, det vill säga en resolution som också den stöder Arabförbundet.

Vi fattar nu beslut om ytterligare sanktioner och restriktiva åtgärder. Det är bra. Det har vi informerat om på något sätt, antar jag. Det är en A-punkt. Det är inga avgörande sensationer i den delen.

Anf. 23 JONAS SJÖSTEDT (V):

Även i detta förslag till rådsslutsatser finns det med en punkt som berör sanktionerna, punkten 6. Jag vet att det förekommit en diskussion om it- och telekommunikationsområdet. Nu finns inte det med i slutsatserna. Jag tror att det har varit föremål för diskussion. Vi skulle gärna se att man utsträckte sanktionerna till de delar av it- och kommunikationsområdet och telekommunikation som berör möjligheterna att spåra var individer befinner sig geografiskt. Det är uppenbart att det används av regimen i Damaskus för att spåra oppositionella och döda eller fängsla dem.

Anf. 24 ULF HOLM (MP):

Jag vill instämma i den frågeställning och det krav som Jonas Sjöstedt precis redogjorde för. Vi kan bara lägga till att vi ska uppmuntra Arabförbundets vilja att försöka övertyga Ryssland och Kina att inte gå emot deras förslag. Arabförbundets styrka har uppenbarligen goda förutsättningar att nå framgång i det här ärendet.

Anf. 25 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Jonas Sjöstedt och jag hade ett meningsutbyte om detta i kammaren i samband med frågestunden. Det var föranlett av en del tv-inslag som hade förevarit om det här. Vi har haft anledning att titta rätt detaljerat på hur det faktiskt förhåller sig.

Det blir sanktioner på övervakningsutrustning, om det är sådan. Men det är inte vad vi talar om i det här fallet. Det finns veterligen ingen export av övervakningsutrustning. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Däremot – och det var vad som föranledde tv-inslagen – finns det i mobiltelefonsystem per definition någonting som håller reda på var telefonen är. Annars kommer inte samtalet fram. Det är master, så kallade celler, som står där. Varje telefon identifierar sig till en cell. Det är de vi ser. Den cellen informerar om var telefonen är för att samtalet ska kunna gå fram. Utan den funktionen får man övergå till fast telefoni.

Fast telefoni vet man alltid var den är per definition. Samma spårning är busenkel med fast telefoni. Det är svårare med mobiltelefon. Men det är per definition i ett mobiltelefonsystem en funktion där telefonen talar om var den är någonstans.

Är detta då alldeles lätt att använda baklänges? Där säger den tekniska expertisen att det inte är så lätt. Går det att göra? Ja. Men precisionen är begränsad. I synnerhet om man är rörlig är precisionen på detta rätt begränsad. Jag tror inte att jag ska säga mer. Då går jag in på att redovisa svensk polis spaningsteknik, och det ska jag inte göra.

Som jag sade lite polemiskt till Jonas Sjöstedt – det blir ju så i debatter – går allting att spåra. Det går att spåra fasta telefoner, tåg, bilar och röksignaler om man bara anstränger sig. Att spåra mobiltelefoner går. Men det är inte fullt så lätt som man föreställer sig. Precisionen är avsevärt mindre än att spåra fasta telefoner.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Vi kanske inte ska ha någon lång diskussion om mobiltäckningsfrågor.

Anf. 27 JONAS SJÖSTEDT (V):
Jag är heller inte någon teknisk expert på telekommunikationsområdet.

2011/12:14
30 november

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:
Jag tror att utrikesministern betraktar sig som expert.

Anf. 29 JONAS SJÖSTEDT (V):
Jag böjer mig för det. Men om man ska döma av medierapporteringen finns det ett speciellt system som kallas Ranos som Ericsson har exporterat som används för att just bestämma var folk är någonstans. Det är till exempel det systemet det handlar om.
Vad jag har förstått är det en del andra större bolag på området, till exempel franska, som har dragit sig ur Syrien för att det är politiskt känsligt. Jag tycker att det är viktigt att väga in det.
Jag uppfattar det som att regeringen inte är villig att verka för den här typen av sanktioner. Om det är så har vi en avvikande mening på den här punkten.

Anf. 30 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Jag visste ingenting om Ranosystemet tidigare. Men nu vet jag någonting om det. Det är inget system. Det är en mjukvarukomponent som såvitt jag förstår ingår som standard i varje mobiltelefonsystem överallt och är nödvändigt av det skäl som jag angav. Mobiltelefonen anger var den är någonstans för att säga: Hit ska mina samtal komma. Det är inget separat övervakningssystem utan en integrerad mjukvarukomponent. Därmed är det inte möjligt att göra någonting åt det.
Vi har tittat på detta i annat sammanhang, framför allt vad gäller Iran. Den syriska situationen är väl mer akut. I den syriska situationen är det bokstavligen så. Jag tittade på BBC i dag på morgonen. Där hade de Lyse Doucet reportage när hon kom in i landet. Där stod aktivisterna och visade upp telefonerna och sade: Detta är vårt vapen. De visade upp mobiltelefonerna med mobilkamerorna.

Den här teknologin är deras främsta vapen för att visa vad som inträffar. Då är det lite svårt att säga att vi ska klippa just den teknologi som aktivisterna inne i landet uppfattar som sitt främsta vapen mot regimen repression. Så är det faktiskt också i Iran. Det är klart att utvecklingen av twitter och mobiltelefoni har gjort det oerhört mycket svårare för regimen att kontrollera saker och ting.

Det är inte omöjligt. Allting går att göra. Men om man talar om förskjutning av balans mellan regimen repression och oppositionens möjlighet att göra sin röst gällande så är det ingen tvekan om att denna teknologi har inneburit en avgörande maktförskjutning till förmån för de senare. Då ska vi vara försiktiga med den hanteringen.

Anf. 31 ULF HOLM (MP):
Jag kan instämma med utrikesministern i det senaste att mobiltelefonerna är väldigt effektiva i den revolution som har varit i den arabiska våren på flera sätt. Men det finns en bakgrund – jag är inte heller teknisk

expert – till varför fransmännen har dragit sig ur Syrien. Jag vet inte orsakerna till det. Men det måste finnas någon orsak.

Jag vet inte kopplingen till detta ärende. Men jag tycker att det är besynnerligt om fransmännen kommer fram till att de vill dra sig ur det av vissa orsaker, förmodligen för att de inte vill stödja syriska regeringen. Nu kommer utrikesministern fram till en helt annan synpunkt när det gäller svenska intressen. Det tycker jag är lite märkligt. Jag har ingen avvikande mening än.

Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (M):

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattar det som att det finns en avvikande mening från Vänsterpartiet enbart som gäller att bland de produkter som det ska vara sanktion på ska inkluderas utrustning som kan användas för att spåra lokaliseringen av mobiltelefoner. Det är Vänsterpartiets avvikande mening.

Anf. 34 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Vi har sanktioner på övervakningsutrustning som kan användas exklusivt för detta. Men just Ranossystemet är en nödvändig del i varje mobiltelefon för att den ska fungera. Det är vad jag vill säga. Det faller därför enligt min mening inte under den definition som Jonas Sjöstedt själv använder.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Även med hänsyn taget till den avvikande meningen från Vänsterpartiet finner jag att det finns stöd för regeringens position under punkten Syrien.

Vi går till grannskapspolitiken och södra grannskapet.

Anf. 36 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag kan göra en lång föredragning, men det tror jag är rätt onödigt. Detta är i allt väsentligt känd materia. Det är en uppföljning av vad vi har sagt tidigare om sydliga grannskapet som går igenom de olika instrument som har diskuterats tidigare vad gäller det ekonomiska samarbetet.

Vi välkomnar självfallet det som har inträffat i Tunisien. Vi hade vallet i Marocko i fredags som i allt väsentligt gick bra till. Vi har fått en regering i Libyen efter sju sorger och åtta bedrävelser. Vi håller på med Neighbourhood Civil Society Facility. Vi noterar speciellt arbetet som därmed sker när det gäller kvinnors rättigheter och möjligheter i den demokratiska transitionsfasen. Vi noterar det ekonomiska systemet.

Här står det en klammer i mitt papper. Varför det? Jag trodde att det var klart.

Anf. 37 Kanslirådet ANDRÉS JATO:

Nej, detta är inte riktigt klart.

Anf. 39 Kanslirådet ANDRÉS JATO:
Det finns en del olösta frågor bland vissa medlemsstater.

Anf. 40 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Är det något fundamentalt?

Anf. 41 Kanslirådet ANDRÉS JATO:
Nej, jag tror att detta kommer att gå vidare till Coreper.

Anf. 42 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är punkt 10 på mitt papper. Det är DCFTA-förhandlingar. Där har vi framfört den lilla synpunkten – det ligger lite utanför det hela – att kommissionen har varit ohyggligt noggrann när det gäller förhandskrav för att Georgien eller Moldavien ska kunna inleda DCFTA-förhandlingar. Skulle vi ställa samma krav på till exempel Egypten skulle de få vänta rätt länge. Här luckrar vi alltså upp kraven rätt avsevärt för att inleda dessa förhandlingar. Det finns egentligen inte någon anledning att ha några stora invändningar mot detta. Men vi kommer att förorda att man har motsvarande syn på det östliga partnerskapet.

Sedan noterar vi att det startas dialoger om migration mobility and security med Tunisien och Marocko.

Anf. 43 JONAS SJÖSTEDT (V):

Vänsterpartiet har ståndpunkten att Sverige på rådet bör lyfta fram frågan om Västsahara och få ett omnämnande av Västsaharas rätt till nationellt självbestämmande att avgöra sitt eget öde och också stöd för FN-processen och mot Marockos försök att blockera denna process.

Vi tycker också att man ska villkora ett fördjupat ekonomiskt samarbete med Marocko med landets vilja att bidra till en genuin fredsprocess vad gäller Västsahara.

Anf. 44 ULF HOLM (MP):

Vi följer upp den avvikande mening som vi har haft vid tidigare behandling. Det gäller framför allt frågan om Västsahara.

Anf. 45 MARIE GRANLUND (S):

Vi står bakom det resonemang som finns i våra tidigare avvikande meningar och följer upp dem.

Anf. 46 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Om viseringsförenklningarna verkligen är begränsade till studenter, forskare och affärsmän har vi naturligtvis ingenting emot dem. Men om partnerskap, visaliberaliseringar och ökad rörlighet ska fungera anser vi att verksamma åtgärder måste till för att bekämpa olaglig migration och människohandel innan man så att säga levererar ökad rörlighet.

Konkret talar jag om att länderna ska kunna kontrollera sina gränser ordentligt och att de garanterar dokumentsäkerhet och mottagandeavtal för att bekämpa organiserad människohandel.

Vi håller i princip om det som kallas mer-för-mer. Men jag tror att vi har en annorlunda syn på vem ska leverera först. Vi anser att länder ska leverera sina reformer först, sedan får de handelsavtal och partnerskap av EU. Vi har en avvikande mening utifrån det.

Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det som Margareta Sandstedt beskriver är inkluderat i detta. Människohandel, illegala åtgärder och dokumentsäkerhet är självfallet en mycket central del av dessa mobilitetsdialoger. Att man vidtar åtgärder mot detta är förutsättningen och en del av det som gör det möjligt att man också kan ha den ökade rörligheten för vanliga hederliga människor. It works both ways. Båda dessa delar finns i denna dialog. Jag ser därför inte någon avgörande motsättning där.

Västsahara har vi diskuterat vid åtskilliga tidigare tillfällen. Regeringens uppfattning är att man ska ge ett starkt stöd till den FN-process som egentligen är den enda förutsättning som finns för att vi ska kunna föra denna fråga framåt. Det har vi uttalat i andra sammanhang. Jag ser ingen egentlig anledning att föra in den frågan i detta sammanhang. Sedan får vi se hur det utfaller. Om jag ska vara alldeles ärlig måste jag medge att jag inte är uppdaterad på vad som har hänt eller vad som inte har hänt under de senaste månaderna.

Anf. 48 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag ska bara understryka att det är alldeles uppenbart att det skulle vara ett stort stöd till FN-processen om EU uttalade sig för den och lyfte fram frågan, inte minst med tanke på att det är Frankrike som effektivt har varit Marockos sändebud, kan man säga, i säkerhetsrådet och blockerat framsteg på detta område. Det skulle därför ha stor betydelse för att sätta lite fart på FN-processen om man tog denna strid i EU-systemet och fick EU att uttala sig till förmån för Västsahara och FN-processen.

Anf. 49 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Det är värdefullt att man påpekar för länderna att det är viktigt att de genomför reformer när det gäller brottslighet och så vidare.

Men vi vill se resultat först, att länderna först visar att de har vidtagit konkreta åtgärder innan partnerskap så att säga levereras. Där tror jag att vi kanske skiljer oss lite åt.

Anf. 50 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är inte nödvändigtvis så. Näst sista meningen som står under punkt 12 är: EU-engagement will depend on effective corporation against illegal migration.

Det är alltså lite strid om påvens skägg i detta fall. Det kan mycket väl finnas en stor skillnad när vi kommer ned till detaljerna. Men det är inte så när det gäller den principiella uppläggnen.

När det gäller att vi tycker att det är bäst att lämna FN-processen som den är och inte lägga oss i den beror det på att vi inte tror att det är konstruktivt.

2011/12:14
30 november

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Det finns två avvikande meningar. Den ena fokuserar på Västsahara. Det är välbekanta ståndpunkter från Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna. Den andra kommer från Margareta Sandstedt, som jag antar att hon vidhåller. Där fokuserar hon på att man först ska kunna visa på resultat innan erbjudande om närmare relationer med EU kan ske. Margareta Sandstedt fokuserade särskilt på olaglig migration, människohandel och just på att reformer ska komma först.

I och med detta finner jag att det finns stöd för regeringens position under punkten Europeiska grannskapspolitiken/södra grannskapet.

Vi går därefter vidare till punkt 6, Fredsprocessen i Mellanöstern. Går den processen framåt?

Anf. 52 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Nej. Det blir en diskussion där vi kommer att redovisa de bedömningar som sker och framför allt lyssna på vad Catherine Ashton och hennes olika sändebud har gjort i denna fråga. Hon arbetar mycket aktivt inom ramen för det kvartettuttalande som antogs i september i samband med FN:s generalförsamling i New York. Avsikten var att få de bägge parterna till förhandlingsbordet och få en överenskommelse eller konturerna av en överenskommelse när det gäller framför allt säkerhet och gränser. Jag tror att det var inom en sexmånadersperiod som man skulle definiera det.

Jag tror inte att man kan göra så mycket annat än att notera att framstegen är begränsade. Det är en rätt dyster bild som vi för ögonblicket har av läget. Till detta hör att den amerikanska rollen begränsas högst avsevärt av den amerikanska inrikespolitiken. Den israeliska rollen påverkas högst avsevärt av den israeliska inrikespolitiken. Även på den palestinska sidan är det alldeles uppenbart att de interna svårigheterna i samband med försoningsprocessen påverkar det hela, allt detta förutom påverkan som sker på detta av den allmänna oron i hela den arabiska världen.

Det är alltså en relativt dyster bild som nu måste målas. Jag tycker dock att vi har anledning att fokusera på vissa delar av denna.

Israel har som en reaktion på det som inträffade i Unesco provisoriskt beslutat att man inte ska leverera de skatteintäkter som ockupationsmakten tar upp till den palestinska myndigheten. Man har beslutat att helt enkelt hålla dessa pengar inne. Detta är >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< illegalt och >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Vi har en rätt kraftfull dialog med den israeliska regeringen för att man ska släppa detta. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Vi får lite olika indikationer. En del indikationer säger att man kommer att släppa dessa medel. Andra indikationer säger att frågan är för kontroversiell inom den israeliska regeringen för att man ska kunna göra det.

Detta är en fråga där jag tycker att vi inom EU ska vara mycket hårda och bestämda, annars riskerar man att hamna i en situation där den palestinska myndigheten drabbas. Den drabbas av vissa amerikanska bortfall

som en effekt av voteringen i Unesco. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Men blir det bortfall av skatteintäkter också blir det en akut kris på Västbanken som inte ligger i någons intresse, och inte heller borde ligga i Israels intresse.

Jag tror att vi också har anledning att återkomma till diskussionen om situationen i och kring Gaza. Under de senaste månaderna har detta fallit bort lite grann från mediernas radarbilder. Men det innebär inte att situationen har förbättrats. Vissa förbättringar har skett – det har skett vissa från den israeliska sidan – men det är fortfarande en i grunden mycket otillfredsställande situation som råder. Israel klagar, med rätta, över att det skjuts en och annan raket, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< från Gaza in mot Israel. Det är, nota bene, ingenting som tyder på att det är Hamas, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< som står bakom detta >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det finns också en utpräglad israelisk oro över att effekterna av det som inträffade i Libyen nu sprider sig till Gaza i form av mer avancerade vapensystem som på ett eller annat sätt smugglas in i Gaza och skulle kunna användas av olika mer jihadistiska grupperingar. Därmed finns det mot denna bakgrund vissa tecken på att spänningar också byggs upp kring Gaza i sig. Jag tror att ett understrykande från vår sida av den uppmärksamhet som vi har på situationen i Gaza möjligtvis kan bidra till att något dämpa denna utveckling.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna beträffande fredsprocessen i Mellanöstern.

Vi kommer då till punkt 7, GSFP. Försvarsministern var här i nämnden och redogjorde för sin del av den. Har utrikesministern något att tillägga i fråga om EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik?

Anf. 54 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag vet ju inte vad försvarsministern sade, men det vet å andra sidan ni.

Det ska nu antas slutsatser om detta. Det står mycket i dessa papper, och jag rekommenderar att ni läser dem.

Jag kan understryka två saker. Punkt 10 handlar om Afrikas horn och Somaliaproblematiken. Man kommer att fokusera mer på den under de kommande månaderna.

Engelsmännen har tagit initiativ till en stor internationell konferens om Somaliaproblematiken. Den kommer att äga rum i London i februari. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< I samband med detta kommer vi att titta på antipiratoperationerna i deras hela vidd. Det är inte bara fråga om fartyg som åker omkring på havet. Bekämpandet av pirateriet måste ske på ett betydligt mer sammansatt sätt.

Utan att gå in i detaljer, av lätt insedda skäl, ska jag bara peka på punkt 11: The council remains committed to addressing the security challenge in the Sahel region.

Där är det uppenbart att olika al-Qaida-relaterade grupperingar, som har fått ett tillskott av vapen, opererar i den vidare Sahelregionen. De

finansieras bland annat genom kidnappningar med mycket besvärliga situationer som en följd av detta.

Det som är föremål för delade meningar är frågan huruvida man ska sätta upp någon typ av operativ planerings- och ledningscell i Bryssel eller inte. Jag antar att försvarsministern redogjorde för denna fråga.

Vi är för detta. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Under natten pågick försök att åstadkomma något slags kompromissformulering. Jag hörde i dag på morgonen att detta än så länge har misslyckats. Därmed vet vi inte vad detta kommer att sluta i. Detta finns alltså i punkt 32.

Vi vet alltså inte hur detta kommer att sluta. Men i EU-nämnden handlar det om den svenska positionen, och den svenska positionen är att vi tycker att det vore bra med en enhet som inte är alltför stor i Bryssel som kan förbereda denna typ av saker.

För att ta ett konkret exempel på betydelsen av detta: När vi hade Libyenoperationerna pågående var det, som ni kanske erinrar er, i ett visst läge en diskussion om huruvida FN skulle be om EU:s hjälp med att skydda humanitära transporter till exempel in i Misrata. Det är fråga om en rätt komplicerad operation om så skulle bli fallet, så det var nödvändigt att sätta i gång med planeringen för detta. Men eftersom vi inte har några planeringsinstrument tvingades vi fatta separata beslut om att sätta upp en ny organisation som fick ett namn av något slag som jag glömt.

Det sattes upp en separat organisation i Rom. Vi sände ned svenska officerare dit >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Men då hade vi satt upp denna organisation, och den fanns där ett bra tag innan vi avvecklade den – vilket vi väl nu gjort.

Det där är sådant som normalt hade skett inom ramen för en mindre planeringsorganisation i Bryssel där man utan större ståhej bara ser till att planera för den här operationen eller någon annan operation. Militär planering handlar om att förbereda.

Huvuddelen av militär planering gäller sådant som aldrig kommer att inträffa. Det ska vi vara glada över. Men om man tvingas sätta upp en separat planeringsorganisation varje gång någonting *kan* inträffa – även om sannolikheten för det är väldigt låg – blir det ett betydande problem. Det är väl en konkret bakgrund till att Sverige är anhängare av att sätta upp en sådan här organisation.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Jag menar att det inte är ett relevant argument. För att gå tillbaka till Libyen: Att leda de flygoperationer som skedde där kan ske bara genom Natos integrerade kommando och kontrollstruktur.

EU har ingenting sådant. Och det vore vansinnigt av EU att försöka bygga upp någonting sådant, för vi kommer inte att behöva det. Dessutom skulle det duplicera resurser och vara ett slöseri med skattebetalarnas pengar. Det är helt annorlunda saker som EU ägnar sig åt. Vi måste ha kapacitet för att planera och leda den typen av operationer.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Sten Tolgfors har varit inne på de frågorna.

2011/12:14
30 november

Anf. 56 JENS HOLM (V):

Jag vet inte hur mycket Jonas Sjöstedt tidigare sagt under den här punkten. Vi invänder i alla fall mot de slutsatser som leder till att man ytterligare militariserar EU. Jag tänker till exempel på punkterna 20 och 27 som handlar om det. Såvida inget sker på det här sammanträdet kommer vi att anmäla avvikande mening.

Anf. 57 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag har en fråga om det här med organiseringen mot mer stationärt i stället för tillfälligt. Det måste ju också handla om pengar – det måste finnas en sådan bakgrund. Därför är jag intresserad av att det här är fullt ut finansierat.

Anf. 58 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Eftersom Sverigedemokraterna är ett EU-kritiskt parti vurmar vi, som bekant, inte för en gemensam säkerhets- och försvarspolitik – detta också mycket utifrån att vi i Sverige inte själva kan bestämma vilka konflikter vi ska medverka i och utifrån vad vi vill och har råd att göra. Vi anmäler således avvikande mening.

Anf. 59 ULF HOLM (MP):

Inte heller vi i Miljöpartiet vill att Sverige är med i någon konflikt. Det måste vara utgångspunkten, precis som utrikesministern sade. Däremot finns här tendenser till en ökad militarisering. Med oro ser vi på det, så i den delen anmäler vi avvikande mening.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Är den gemensam med Vänsterpartiets?

Anf. 61 JENS HOLM (V):

Ja, de är rätt likalydande.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

”Rätt likalydande”, skriver jag.

Anf. 63 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Vilka konflikter vi vill delta i kan man alltid diskutera. Det beror lite grann på vad man menar. Det är bara att titta på alla slutsatser som vi antar här. Uppkommer ett problem i någon del av världen kommer EU-nämnden – det kan vi vara alldeles övertygade om – att ställa krav på att EU säger någonting om det. Därmed kommer vi på ett eller annat sätt att vara en del av förhoppningsvis konfliktförebyggande, förhoppningsvis konfliktöverbryggande och förhoppningsvis fredsbevarande i varje konflikt i världen.

Den gamla svenska neutralitetstanken, som går ut på att man gräver ned sig i en liten grotta och låtsas att världen inte finns, är övergiven. I grunden finns den inte längre så vi är med i konflikter. Om man sedan menar att vi inte kan bestämma var vi sätter in militära resurser kan jag säga att vi alltid har den möjligheten. Den påverkas inte av detta. Det handlar om autonoma svenska beslut om huruvida vi ska delta i den ena

eller den andra operationen. Det kan vara inom FN eller inom Nato, och det kan vara inom EU – detta sagt bara för att klargöra det faktiska sakförhållandet.

2011/12:14
30 november

Ordet ”militarisering” är, som bekant, ett populärt slagord. Fredsbevarande operationer är militära operationer; så är det. Vill man inte vara med om dem vill man inte vara med om dem. Även fredsframtvingande operationer är militära operationer, och sådana operationer kräver förberedelser. Det krävs också viss kapacitet för det hela. Punkterna 20 och 27 anses vara speciellt förgripliga i dessa avseenden.

Punkt 20 handlar om att titta på möjligheterna att spara pengar genom att inom Europa samarbeta också på detta område. Jag har svårt att finna att det är speciellt förgripligt. Det borde ligga i allas intresse att vi inte liksom bygger upp nationella försvarsindustrier i varje enskilda land för att göra exakt samma sak utan att vi har lite mer av förberedelser där. Om man är marknadsliberal kan man säga att detta ska ske bara på marknadens villkor. Men i det här sammanhanget kan det finnas skäl också till viss koordinering.

Sedan har vi punkt 27 om stridsgrupperna. Det är ett bra tag sedan de sattes in. I och för sig är det väl bra. De innebär att vi har kapacitet och förmåga som i tidigare fall, framför allt i Kongo. Artemisoperationen visade sig vara av mycket central betydelse. Vi hade också möjlighet – kanske inte direkt stridsgruppen – att hjälpa FN i operationerna i Tchad. De konkreta insatser som skett har varit stödfunktioner till Förenta nationerna, på Förenta nationernas uppmaning. Det tycker vi i grunden är bra.

Carina Adolfsson Elgestam tog upp frågan om pengar – en fråga som vi normalt får från Finansdepartementet och då svarar vi på den. Vi skulle inte ha fått igenom den här texten om vi inte hade kunnat övertyga Finansdepartementet. Det rör sig om mycket få personer. Jag tror inte att det krävs en finansiering utöver den vanliga.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Finansdepartementets ombud är här.

Carina Adolfsson Elgestam vill följa upp detta.

Anf. 65 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag vet inte om vi ska förlita oss på det sagda eller inte. Jag får fundera en stund på det.

Sedan tidigare har vi erfarenhet av andra saker som man kommit överens om rent politiskt. I vissa sammanhang kan det vara ganska enkelt. Men när det sedan ska finansieras stöter man på problem – därav min fråga. En sak är att man är överens med Finansdepartementet i Sverige. En annan sak är att man också ska vara överens med Ekofin och få ihop det hela i en långtidsbudget – därav, som sagt, min fråga.

Jag tycker att det ändå är ganska angeläget att vi vet hur vi finansierar de saker vi är överens om.

Anf. 66 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag håller med om det.

Anf. 67 ULF HOLM (MP):

Ordförande! Utrikesministern vet mycket väl att Miljöpartiet principiellt inte är emot internationella insatser. Vi har ju varit med på överenskommelserna om såväl Afghanistan som Libyen. Det är inte det frågan här handlar om. Nu handlar det om vissa punkter. Bland annat gäller det EDA-uppdraget och punkt 20, tror jag. Principiellt är det här inte något som vi favoriserar.

Inte heller stridsgrupperna på EU-nivå tycker vi är det bästa. Men att nationer kan delta i internationella styrkor har vi inget emot. Jag ville bara göra det klargörandet.

Anf. 68 JENS HOLM (V):

Jag ansluter mig till det klargörandet. Här handlar det inte om huruvida vi som nation är för eller mot fredsbevarande insatser. Här handlar det om huruvida vi vill lägga över ett väldigt stort militärt ansvar på EU. Punkt 20 handlar om att man ska intensifiera det militära samarbetet. Det är någonting som vi motsätter oss.

Jag tycker att det finns en poäng i att det finns länder som kan tala med en annan röst än EU:s, för ofta är det samma politik som Natos.

Jag håller inte alls med när det gäller utrikesministerns försök att definiera den svenska neutralitetspolitiken till att ha handlat om att vi grävt ned oss i en grotta. Det tycker jag är en väldigt svepande och helt enkelt felaktig formulering. Visserligen kan jag hålla med om att det funnits rätt mycket hyckleri och dubbelmoral i den svenska neutralitetspolitiken. Men det tycker jag utifrån ett annat perspektiv, utrikesministern.

Punkt 20 försöker Carl Bildt göra till en nedrustningspunkt. Som jag läser det som står i mitten av texten är det tvärtom. Det står att rådet understryker behovet av att ytterligare granska vad som händer ifall man drar ned på de militära resurserna.

Jag gör tolkningen att rådet här skickar en tydlig signal om vad som egentligen händer om vi skär ned på det militära området, om hur det påverkar det som sedan tas upp, nämligen den industriella och den teknologiska kapaciteten på det militära området. Jag tycker alltså att det som här sägs är precis tvärtom mot det som utrikesministern säger.

Anf. 69 Utrikesminister CARL BILDT (M):

I ett läge där de flesta europeiska länder nu reducerar sina försvarskostnader tycker jag att det är rätt naturligt att man tittar på konsekvenserna av detta. Vi håller på med en utvärdering av Libyenoperationen från svensk utgångspunkt. Flygoperationen över Libyen motsvarar ungefär *en femtedel* av vad som 1999 skedde över Kosovo. Det var knappt att detta klarades av med befintlig kapacitet. Det finns alltså frågetecken. Saker tog slut rätt snabbt – detta i en relativt begränsad operation.

Det finns de som har högtflygande planer på humanitära interventioner av alla möjliga slag och sådana saker. Det kräver kapacitet och att man studerar vilka konsekvenser de minskade försvarssatsningarna i de olika europeiska länderna får för olika typer av kapacitet. Det tycker jag är relativt rimligt. Sedan kommer det säkert att leda till att man satsar mer på vissa områden – det är fullt möjligt – och kanske mindre på andra områden som måhända inte är så relevanta i nuläget.

Jag kan hålla med om att detta med att gräva ned sig i en grotta var en lite väl simplistisk beskrivning. När det gäller konflikter var det i alla fall så att neutralitetspolitiken innebär att vi inte skulle vara med i några konflikter över huvud taget. Helst skulle vi inte heller uttala oss om dem därför att i varje uttalande låg ett steg mot att vi skulle kunna välja sida i konflikten i fråga och ty följande kunna dras in i den.

Nu är vi i en situation där vi med stor frekvens uttalar oss om alla typer av konflikter. Det tycker jag är väldigt bra. Det gäller att kunna förhindra att konflikter utvecklas till någonting som vi sedan kan dras in i.

Jens Holm sade att det kan behövas en annan röst än EU:s. Det tycker inte vi. Vi vill vara med och påverka den europeiska rösten, inte ställa oss vid sidan om. Men där finns, som bekant, en något annan inställning till EU-medlemskapet.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:
Vi har ju Norge.

Anf. 71 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Ja, vi har Norge.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:
Sammanfattningsvis finns det några avvikande meningar. Sverigedemokraterna är emot den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken. Detta är klart.

Jag uppfattade att Vänsterpartiets avvikande mening har sin utgångspunkt i punkterna 20 och 27, medan Ulf Holms avvikande mening framför allt är inriktad på punkt 20. Är det riktigt uppfattat?

Anf. 73 ULF HOLM (MP):
Det gäller också punkt 27.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:
Okej, men ska jag uppfatta er avvikande mening som gemensam för båda partierna? Jens Holm sade tidigare ”rätt likalydande”.

Anf. 75 JENS HOLM (V):
Det är rätt liknande lydelse.

Anf. 76 ULF HOLM (MP):
Vi har lite olika ordval, men jag tror att slutsatsen blir densamma.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:
Då blir det två olika avvikande meningar. Antingen är det likadant eller också är det inte det. Således har vi tre avvikande meningar – en från Vänsterpartiet, en från Miljöpartiet och en från Sverigedemokraterna.

Anf. 78 ULF HOLM (MP):
Ursäkta, herr ordförande, men jag tycker att du faktiskt betydligt krånglar till det. Miljöpartiet och Vänsterpartiet ligger här väldigt nära varandra. Vi har lite olika ordval, men innebörden är densamma. Därför

tycker inte jag att ordföranden ska dela upp här. Det är en gemensam avvikande mening, även om vi inte använder samma ord och haft med detta skriftligt i förväg, före mötet.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Okej, jag är liberal så jag godkänner det.

Det finns alltså två avvikande meningar – en som är gemensam för Vänstern och Miljöpartiet och en från Sverigedemokraterna. Även med hänsyn tagen till dessa avvikande meningar finner jag att det finns stöd för regeringens position under punkt 7 om GSFP.

Vi har några ytterligare frågor. Den första gäller Camp Ashraf. Det har delats ut kompletterande information. Detta är en diskussionspunkt, står det.

Anf. 80 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är närmast en informationspunkt.

(ORDFÖRANDEN: Det står diskussionspunkt.)

Då är det väl en diskussionspunkt.

Catherine Ashton kommer att informera. Hon tillsatte ett speciellt sändebud för den här frågan >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Vi får en uppdatering. Situationen är väl i allt väsentligt bekant. Det är ju inte bara ett läger utan ett rätt stort område som Mujahedingruppningen kontrollerar på irakiskt territorium. De fick det av Saddam en gång i världen. De var allierade med Saddam i kriget mot Iran. Deras politiska position är utan tvekan besvärlig.

Det rör sig tydligen om 3 400 invånare, varav ca 50 – står det i mina papper – är i ledande ställning, vad det nu innebär. Iraks regering har att avgöra vilka som har rätt att uppehålla sig på Iraks territorium. Så är det utan tvekan, men de måste göra det med full respekt för de mänskliga rättigheterna.

De som ägnar sig åt denna fråga försöker få fram en lösning i någorlunda fredlig form mellan de irakiska myndigheterna och Mujahedin. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det har varit väpnade sammanstötningar mellan dem. När Irak försöker gå in på det här territoriet leder det till väpnat motstånd. Det är en något komplicerad situation som kräver att de kan tala med varandra och få till stånd någon typ av överenskommelse. UNHCR har försökt att förhandla, FN-missionen försöker att förhandla. Från EU:s sida försöker vi att understödja detta så mycket som möjligt.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför den fortsatta diskussionen under punkten Camp Ashraf.

Vi går över till MR-strategin som är en informationspunkt.

Anf. 82 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Vi kan överlämna papper om detta, om det finns något intresse för det hela. Det är i och för sig en viktig punkt.

Catherine Ashton ska fatta beslut om en MR-strategi. Det finns lite olika bedömningar när det gäller detta, enligt min mening, inte fundamentalt, men när det gäller hur den ska läggas upp. Vi är måna om att det blir en MR-strategi som är i överensstämmelse med den mer allomfattande syn på mänskliga rättigheter som vi företräder.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Det viktiga är väl att strategin är uppriktig och utförlig.

Anf. 84 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Vad jag kan se har vi inte några papper om detta, men det behöver jag inte för att ställa min fråga.

När man diskuterar en MR-strategi lyfter man då in handelspolitiken? Med vilka länder och på vilka premisser och är man från EU:s sida beredd att ingå frihandelsavtal?

Anf. 85 JENS HOLM (V):

Jag följer upp den fråga som just ställdes om EU:s handelsavtal. EU har ju beslutat att man ska göra socioekonomiska analyser inför alla handelsavtal. Det tycker jag är viktigt. En sådan sak skulle ju kunna lyftas fram i en sådan här strategi.

Det vore bra om vi fick se den senaste versionen av strategin; det är lättare att föra en diskussion då.

Anf. 86 ULF HOLM (MP):

Vi har inte fått något underlag om detta så det är lite svårt att ställa frågor. Jag utgår från att utrikesutskottet får underlag för behandling. Det är väl det utskottet som har ansvaret i de här ärendena.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Det är en informationspunkt, men det kanske inte har kommit några papper.

Anf. 88 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det kommer som ett kommissions- och EEAS-meddelande. Det kan väl gå till både utskottet och nämnden. Handelsaspekterna tror jag inte är med. Vi har ju paragrafer i handelsavtalen, så det är i det sammanhanget vi behandlar frågan.

Jag ska se till att papperen kommer över så snart som möjligt.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under MR-punkten.

Är det något annat som utrikesministern tycker att nämnden bör känna till i dag?

Anf. 90 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Inte i formell mening, men nästa vecka blir rätt intensiv. På söndag och måndag har vi den stora internationella konferensen om Afghanistan i Bonn. Vi kommer att utannonsera att EU är beredd att inleda förhandlingar om ett långsiktigt samarbetsavtal med Afghanistan, alltså perioden efter 2014. Konferensen påverkas lite av det som nu inträffat mellan Pakistan och Afghanistan såtillvida att Pakistan har beslutat att bojkotta den.

Omedelbart därefter, på måndag eftermiddag, åker jag, sannolikt tillsammans med Birgitta Ohlsson, till Bryssel för General Affairs Council om utvidgningsproblematiken.

På tisdag och onsdag har vi OSCE:s årliga ministermöte i Vilnius. Det kommer att fokusera på lite olika saker. Vi befinner oss då efter det ryska valet den 4 december. Det kan leda till viss diskussion om utfallet.

På torsdag är det ISAF-möte i Bryssel också fokuserat på den långsiktiga utvecklingen i Pakistan.

Det är alltså en serie möten nästa vecka.

Det berör inte mig, men den 8 och 9 december har vi Europeiska rådets stora möte i Bryssel med fokusering på de ekonomiska frågorna. Vi kan nog förvänta oss lite utrikespolitik också. President Sarkozy har sagt att han ska ta upp frågan om Iran; >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Där ska utvidgningspaketet formellt endosseras. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Så var det ju aldrig på tidigare statsministrars tid.

Jag tackar för i dag och förklarar sammanträdet avslutat.

1 § Utrikes frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	1
Anf. 3 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	3
Anf. 4 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	3
Anf. 5 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	4
Anf. 6 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 7 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	5
Anf. 8 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 9 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	5
Anf. 10 ULF HOLM (MP)	6
Anf. 11 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	6
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 13 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	7
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 15 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	7
Anf. 16 SUSANNA HABY (M).....	7
Anf. 17 ROBERT HALEF (KD).....	7
Anf. 18 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	7
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 20 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	8
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 22 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	9
Anf. 23 JONAS SJÖSTEDT (V)	10
Anf. 24 ULF HOLM (MP)	10
Anf. 25 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	10
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 27 JONAS SJÖSTEDT (V)	11
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 29 JONAS SJÖSTEDT (V)	11
Anf. 30 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	11
Anf. 31 ULF HOLM (MP)	11
Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	12
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 34 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	12
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 36 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	12
Anf. 37 Kanslirådet ANDRÉS JATO	12
Anf. 38 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	12
Anf. 39 Kanslirådet ANDRÉS JATO	13
Anf. 40 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	13
Anf. 41 Kanslirådet ANDRÉS JATO	13
Anf. 42 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	13
Anf. 43 JONAS SJÖSTEDT (V)	13
Anf. 44 ULF HOLM (MP)	13
Anf. 45 MARIE GRANLUND (S).....	13
Anf. 46 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	13
Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	14
Anf. 48 JONAS SJÖSTEDT (V)	14

Anf. 49	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	14
Anf. 50	Utrikesminister CARL BILDT (M)	14
Anf. 51	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 52	Utrikesminister CARL BILDT (M)	15
Anf. 53	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 54	Utrikesminister CARL BILDT (M)	16
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 56	JENS HOLM (V)	17
Anf. 57	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	18
Anf. 58	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	18
Anf. 59	ULF HOLM (MP)	18
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 61	JENS HOLM (V)	18
Anf. 62	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 63	Utrikesminister CARL BILDT (M)	18
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 65	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	19
Anf. 66	Utrikesminister CARL BILDT (M)	19
Anf. 67	ULF HOLM (MP)	19
Anf. 68	JENS HOLM (V)	20
Anf. 69	Utrikesminister CARL BILDT (M)	20
Anf. 70	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 71	Utrikesminister CARL BILDT (M)	21
Anf. 72	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 73	ULF HOLM (MP)	21
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 75	JENS HOLM (V)	21
Anf. 76	ULF HOLM (MP)	21
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 78	ULF HOLM (MP)	21
Anf. 79	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 80	Utrikesminister CARL BILDT (M)	22
Anf. 81	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 82	Utrikesminister CARL BILDT (M)	22
Anf. 83	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 84	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S)	23
Anf. 85	JENS HOLM (V)	23
Anf. 86	ULF HOLM (MP)	23
Anf. 87	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 88	Utrikesminister CARL BILDT (M)	23
Anf. 89	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 90	Utrikesminister CARL BILDT (M)	23
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	24